

19. STAVEBNÍCTVO

Metodické vysvetlivky

Do produkcie **odvetvia stavebníctva** sa zahŕňa stavebná produkcia vykonaná na území Slovenskej republiky a v zahraničí dodávateľskými stavebnými podnikmi s prevažujúcou stavebnou činnosťou, registrovanými v SR (vrátane živnostníkov) a stavebnými závodmi nestavebných podnikov. Prevažujúca stavebná činnosť je určená registrovanou príslušnosťou podniku k divíziám 41, 42, 43 Štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE Rev. 2.

Údaje o stavebnej produkcii podľa dodávateľských zmlúv v tuzemsku sa členia podľa zadávateľov stavebných prác a nová výstavba, rekonštrukcie a modernizácie je ďalej rozčlenená do smerov výstavby podľa Klasifikácie stavieb. Údaje o stavebnej produkcii vykonanej vlastnými zamestnancami podľa Štatistickej klasifikácie produktov podľa činností CPA 2008 (v historických dátach podľa oddielu 45 Štatistickej klasifikácie produkcie KP) sú rozčlenené podľa jednotlivých druhov stavebných činností.

Údaje sa uvádzajú v metodike a organizácii príslušného roka, v bežných cenách a stálych cenách prepočítaných na priemer mesiacov bazického roku 2021.

Štatistický úrad SR od roku 2024 uplatňuje pri výpočte dát za vybrané odvetvové štatistiky zmeny metodiky vyplývajúce z európskej legislatívy a využíva aj informácie dostupné z administratívnych zdrojov, čo významne prispieva k zvýšeniu kvality výstupov. V súvislosti s týmito zmenami boli od roku 2021 prepočítané údaje výkonových ukazovateľov odvetvových štatistík (napr. tržby, zamestnanosť, mzdy a pod.)

Definície

Tržby za vlastné výkony a tovar zahrnujú tržby z predaja vlastných výrobkov, služieb a tržby za tovar, ktoré podnik realizuje za všetky svoje činnosti. Údaje sú agregované podľa hlavnej ekonomickej činnosti podniku a sú bez dane z pridanej hodnoty.

Stavebná produkcia zahŕňa práce na výstavbe, prestavbe, rozšírení, obnove, opravách a údržbe stavebných objektov, vrátane montážnych prác stavebných konštrukcií a hodnoty zabudovaného materiálu.

Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami zahŕňa objem stavebnej produkcie, ktorý podnik realizoval zamestnancami zahrnutými do evidenčného počtu (vrátane produkčnej práce učňov), ako aj osobami pracujúcimi v podniku na dohodu na stavebných prácach. Okrem stavebnej produkcie vykonanej pre priamych investorov (odberateľov) sem patrí aj produkcia vykonaná pre vlastnú investičnú výstavbu a produkcia pre iných dodávateľov stavebnej produkcie, vrátane produkcie vykonanej v zahraničí.

Stavebná produkcia podľa dodávateľských zmlúv je hodnota stavebnej produkcie realizovanej na základe zmluvy o dodávke pre odberateľa. Predstavuje celkovú hodnotu vlastných výkonov zo stavebnej činnosti vrátane produkcie vykonanej subdodávateľmi.

Nová výstavba, rekonštrukcie a modernizácie je hodnota produkcie v tuzemsku, ktorá súvisí s obstaraním nového a prestavbou, rozšírením, resp. rekonštrukciou doterajšieho dlhodobého hmotného majetku.

Opravy a údržba zahŕňajú objem prác realizovaný na existujúcich stavebných objektoch alebo stavebných častiach dlhodobého hmotného majetku, ktorými sa odstraňuje ich čiastočné fyzické opotrebenie alebo poškodenie s cieľom uviesť ich do stavu schopného prevádzky.

Stavebná produkcia na ostatných prácach zahŕňa produkciu, ktorú nemožno zahrnúť do novej výstavby, rekonštrukcií a modernizácií a opráv, sú to napr. stavebné práce pre geologický prieskum, skryvkové práce vykonávané dodávateľsky, demolácie (na mieste, kde sa nadväzne nebude stavať iná stavba) a iné.

Priemerný evidenčný počet zamestnancov v osobách zahŕňa stálych i dočasných zamestnancov, ktorí sú v pracovnom, resp. služobnom pomere k organizácii bez ohľadu na to, či sú skutočne prítomní v práci alebo nie, napr. pre chorobu, dovolenku na zotavenie a pod., a tiež zamestnanci, ktorí nepracovali, napr. v dôsledku prestonov, štrajku, výluky. Patria sem tiež zamestnanci s kratším pracovným časom, a to i vtedy, keď ich pracovný čas nie je rozvrhnutý na všetky pracovné dni, a zamestnanci, ktorí v organizácii vykonávajú prácu len príležitostne na výzvu a podľa potrieb organizácie. Nepatria sem osoby na materskej dovolenke, učni a študenti na prevádzkovej praxi, súkromní podnikatelia a ich spoločníci, osoby, s ktorými bola uzavretá dohoda o práci vykonanej mimo pracovného pomeru.

Zamestnané osoby sú zamestnanci a podnikatelia.

Robotníci na stavebných prácach sú zamestnanci (robotníci) vyčlenení z priemerného evidenčného počtu zamestnancov, zaradení v Klasifikácii zamestnaní do tried 7, 8, 9, ktorí pracujú úplne alebo prevažne v stavebnej činnosti podniku.

Priemerná nominálna mesačná mzda zahŕňa plnenia, ktoré pripadajú na základnú (tarifnú) mzdu stanovenú podľa mzdových predpisov vrátane základných zložiek zmluvných platov a miezd za nadčasy, náhrady miezd za neodpracovaný čas, mesačné a dlhodobé prémie a odmeny vyplatené v závislosti od výkonu a splnenia hodnotiacich kritérií, príplatky a doplatky za nadčasovú prácu, nočnú prácu, prácu v sobotu a nedeľu, sviatky, za zdravie škodlivé prostredie, hluk, rizikovú a namáhavú prácu, naturálne mzdy vyjadrené v peňažnej forme a ostatné mzdy vo forme mzdových zvýhodnení, ktorých výška a periodicita sú vopred určené bez ohľadu na situáciu podniku.

Produktivita práce je vyjadrená podielom príslušnej stavebnej produkcie, ktorý pripadá na jedného zamestnanca, resp. robotníka na stavebných prácach.

Dokončené byty sú tie, ktorých podmienky na používanie po ukončení výstavby boli potvrdené vydaním kolaudačného rozhodnutia. Sú to dokončené byty v budovách určených na bývanie, t. j. v obytných domoch, rodinných domoch a polyfunkčných budovách. Patria sem aj byty v stavbách neurčených na bývanie, napríklad v administratívnych budovách, bankách, poštách, stanicách. Dokončené byty zahŕňajú byty získané novou výstavbou, rekonštrukciou alebo inou stavebnou úpravou.

Priemerná obytná plocha dokončeného bytu vyjadruje plochu obytných miestností bytov v m² pripadajúcu na jeden dokončený byt.

Úžitková plocha dokončeného bytu vyjadruje plochu všetkých miestností dokončeného bytu; nepatria sem však spoločné priestory všetkých užívateľov bytu (schodisko) a priestory využívané na služby užívateľov bytov (pivnice, kočikáreň, spoločné pracovne) a priestory za hranicou obytných miestností (balkón, lodžia).

Úbytok bytov vyjadruje úbytok počtu existujúcich bytov na základe vydaných rozhodnutí stavebných úradov o ich zániku (demoláciou, zrušením alebo zmenou ich využitia).

Zdroj údajov

Všetky publikované údaje sú výsledkom štatistických zisťovaní vykonaných Štatistickým úradom SR.

Podrobnejšie informácie možno získať v mesačnej publikácii Stavebná produkcia, zamest-

nanci a mzdy v stavebných podnikoch, v štvrťročnej publikácii Stav zákaziek a finančné ukazovatele stavebných podnikov, v Ročenke stavebníctva, a taktiež na internetovej stránke Štatistického úradu SR v časti Štatistiky – Odvetvové štatistiky – Stavebníctvo a vo verejnej databáze Štatistického úradu SR DATAcube.